

Megjelenik:

mindenszombaton

Szerkesztői iroda és kiadóhivatal hova a lap anyagi (u. m. előfizetési pénzek, hirdetések, stb.) és szellemi részét illető küldemények címzendők:

Ács utca: Pankovich János házában.

Nyilttér sora . . . 15 kr.
Egyes szám ára . . . 10 kr.

BÁCSKA.

VEGYESTARTALMU HETIKÖZLÖNY.

Előfizetési feltételek:

vidékre postán, v. helyben házhoz hordással:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . 2 " 50 "
Negyed évre 1 " 30 "
A kiadóhivataltól elvitelve:
Egész évre . . . 4 frt
Fél évre . . . 2 frt

Hirdetési díjak:

Egy 6 hasábos garmondosor egyszeri beiktatásnál 6 kr.
Kétszerinél . . . 5 kr.
Többszörinél nagy engedélyben részesülnek.
Bélyegdíj minden beiktatástól . . . 30 kr.

Hivatalos hirdetéseknel 100 szó 1 frt és bélyegdíj 30 kr. 200-ig 2 frt s így tovább.

Előfizethetni: Szabadkán, Schaffer Simon és Oblath Leo könyvkereskedésében, Reizner Zs. fűszerkereskedésében, Dobay János könyvnyomdájában és a kiadóhivatalban. — Zentán és Zomborban Oblath Leo könyvkereskedésében.

Szabadka febr. 14. 1873.

A szabadkai ügyvédegylet a napokban fogja benyújtani alapszabályait a t. városi tanáshoz, hogy ezt a tanács látta-mozás végett a belügyminiszteriumhoz felterjeszse.

Alapszabályainak egyes részleteit még a múlt évben volt szerencsém olvashatni ugyan e lap hasábjain, (azonban menyire megdöbbsentem, midőn abban oly functionális állást is találtam, mely nemcsak hogy az egylet céljaival meg nem egyezik, de azt úgy tünteti fel, mintha az valamely betegápoló intézetté akarna alakulni.)

Ezeket előrebocsátva az egylet megalakulása önkénytelenül meggyőző mindenképp arról, hogy jogászaink a mindennapiság bilincseiből kivergődve, a haladás zászlóját tűzték maguk elé; ez régen égető szükségnek mutatkozott, nemcsak a jó collegiális fentartása és megszerzése szempontjából, a mi eddig igen laza kapcsolat képezett közöttük minden egyes helyen, hanem az eszmecsere folytán eszközölhető magasabb művelődés igényei is elkerülhetlenné tették azt.

Minden egyes per ez ideig nemcsak a peres feleket hozta egymással feszült viszonyba, hanem az ügyvédek is, a kik féltékeny kebellet őrizték a közbizalmat és climerést, a melyet némely sikerült per lefolyása után szereztek maguknak, sőt olykor az indolentia annyira fokozta Ivó unokái között a gyűlöletet és ingerültséget, hogy csak egyedül a bírói tekintély volt képes ellensúlyozni a bekövetkező conflictust.

A pesti ügyvédegylet megalkulása óta, az irányelvek az ügyvédi állás kellő betölthetése iránt egyszen megváltoztak, mert minden ügyvéd a ki nem akart a régi szabású tévkörben járni, iparkodott a modern civilisatio követelményeit el-sajátítani és az ügyvédi állás méltóságához illő ismeretet és tudományt szere-zni önmagának. Erre tevékenyen ki-hatottak az elmúlt jogász-gyűlések és különösen azon körülmény, hogy legfőbb ítélőszéki bírónk és jogtudósaink is le-szállnak a democraticusabb aetherbe, — átlátván azt: hogy a jogi életben fel-tűnedező hiányokat csak úgy lehet ki-pótolni és a fenlevő elveket reformálni: ha szerzett ismeretüket nem egyedül az itélethezában, hanem közvetlen eszme-csere által is iparkodnak érvényesíteni.

A provincialis ügyvédi egyleteknek is ép azon feladatuk van és ép úgy ki-hatnak nemzeti jogi életünk fejlődésére, mint a központi egylet; — sőt törvény-kezésünk egyes ágaiban — nevezetesen az örökösödési perekről nagyobb szak-avatottsággal is értekezhetnek, mint a fővárosi ügyvédek, és ha kellő elméleti ismeretre fognak törekedni, nagyon is tevékeny befolyást gyakorolhatnak a jogászgyűléseken az elvi kérdések vitá-sában.

A szabadkai ügyvédegyletnek gratulálunk, s van reményünk, hogy ha célját szemei előtt fogja tartani, rövid idő alatt sikerülend feljutnia azon állás-pontra, a melyre ez ideig hazánk nagy-számu városainak ügyvédegyletei felju-tottak.

A pesti ügyvédegylet socialis irány-a hozta létre az évenként tartatni szokott jogászgyűléseket, melyeknek értékét az igazságszolgáltatás terén, aki ismeri s az a ki azoknak hatásait figyelemmel kíséri — bátran elmondhatja magával a szt.-írás ezen szavait: „Qui sequitur me, non ambulat in tenebris.“

Czeisz Máté.

A pest-zimonyi vasutról örvendetes hírt közöl a „Bácskai Híradó.“ „Távirati tudósítás érkezett — közli e lap, mely szerint az illető miniszterium az országgyűlés elé terjesztette a pest-zimonyi vasut ki-építését tárgyozótörvény javaslatot.“

A hány szó, annyi darab gyémántot sőt ennél sokkal többet érő már a hír is, hát még annak azon folytatása, hogy a törvényjavaslat értelmében e vonal által közlekedési eszközökben szegény, talán az egész országban legszegényebb azon vidék fog érintetni, mely az államvaspálya és a Duna között terül el.

Mi is osztozunk azon reményben, hogy a magas kormány ép úgy mint törvény-hozásunk a halas - szabadkai irányt fogja megállapítani; mert eltekintve attól, hogy ez irány a legrövidebb is, az al-földi homokvidék e népes magyar váro-sai közül az egyik — majdnem hozzá-férhetetlen, a másik pedig csupán az al-föld-fiumei vasut által lett pár év előtt a többi világgal némi összeköttetésbe hozva; az országosan elérendő cél, hogy az ipar-és kereskedelem hazánk minden vidékén egyaránt meghonosíttassék, s ez által az államnak és egyeseknek jóléte biztos jö-vedelmi források nyitása által fokoztas-sék: — csak így lesz megközelíthető. Reméljük is, hogy hatóságunk szintegy, mint városunk orsz. képviselői egész ere-jök és erélyökkel azon lesznek, hogy „az ige testté váljék.“ —

E tárgyra egyébiránt még visszatérünk.

A vidéki színészetről, tekintetel egész Bács megyére s legelő-ször is Szabadkára.

„Vége az olyan színészetnek.“ — mondja Mol-nár György ur — melyet jelen korunkban is ha-zafiságból kell látogatni sat. Azoban így folytatja: Mtdazonáltal tekintve vidéki színészetünk még mindig nehéz helyzetét, lenne egy mód haza-fiaszkodni is. Vegye minden város vagy környék saját kezébe a színészet ügyét, mi nem annyira hazafiaskodás volna, mint inkább a közönség él-vezete- és igényeinek biztosítása oly szintársula-tok által, melyek az illetők felügyelete mellett rendeznek előadásaitak.

Ehhez csak jóakaratt kell, a kiindulásnál kevés pénz, mely azonban visszafizettetnek, tehát ez in-kább csak kölcsön. ¹⁾

Nevezük az ily szini felügyeletet s z i n ü g y e g y-

letnek, mely azonban nem lenne olyan, hogy a társulat működését igazgatná s tagjai a szinfalakhoz dörgölőznék, ²⁾ hanem a környék nagyobb városában ötlavi bérlet, a többi hónapokon a szomszéd vá-rosookban eszközölt bérlettel biztosítaná a jól szer-vezett szintársulatot.

A szintegy-egylet szerezne magának ruha-, könyv- és kelléktárt, kiszemelne magának egy ér-telmes színész-rendezőt s szervezné a társulatot. A rendező gagéján felül a brutto jövedelmekből százalékot kapna, a bérletből nem; mert a bér-letek biztosítanak a társulat havi fizetését, mely a szervezésnél zsinórmértékül vétetnek; végre a a főlöseg jövedelemből a társulat tagjai is huz-nának százalékot. ³⁾

Az így összecsoportosított szini testület kicsiny-je-nagyja anyagilag is érdekelve lenne, hogy munkásság által gagéján felül is keresen magá-nak valmit, még pedig minél többet; ⁴⁾ a köz-önség jó előadásokat élvezze, s a szintegy-egylet kölcsönpénzt, melyet az alapításhoz adott össze, rövid pár év alatt visszakapná. Ha a bérletek mindenkor nem fedeznék a havi gagékat, ⁵⁾ ennek időnkénti pótlása jobb idény és bérleten felüli jövedelmekből fizettetnek vissza az egyletnek, éppen így törlesztetnének a bérlet-mellett netán találtató napiköltségek deficitjei is. ⁶⁾ Példás verseny lenne ez ugy a szinművészet, mint maga a szintegy-egyletek és közönségre nézve is.

A színészek volna egy bizonyos irány, mely felé törekednek, és lenne anyagi jutalma, biztos reménye — a jobb mód eléréséhez.

A kontárkodások nyavalyája ezáltal végkép ki lenne irtva, s a vidéki kisebb városok egy-egy hóra jó szini előadásokat nyernének, mely rövid idő biztosítaná a tömeges látogatást, mint ez Olaszthonban is megvan, hol a kisebb városok-ban meghatározott szini saison van, más időben hallgat a műza eme városokban, s mikor eljön a színészet, minden hely már előre el lesz adva. ⁷⁾

Ez uton lett Párisnak szinműrodalma is oly gazdag, — számra nézve értem, — így tehe-tünk szert mi is szinműrodalomra, melylyel az-tán inkább foglalkozandnak nálunk is, mert a szinművészet compactabb szervezkedése és jobb módra, vagyonosságra vergődésével nem csupán a nemzeti színház fizetend a szinműiroknak, ha-nem a vidék is.

A megye vagy kerületi szintársulatok a köz-pontból kiindulva, minden évben változtatnak a kisebb városokban töltendő szini idényüket, mely még idejekorán megállapítva, az illető helyek kö-zönségeivel jó előre hirdetésekben tudattatnék.

Az így szervezkedett hazai színészet a kerü-leti szintegy-egyletek felügyelete alatt egyszer-smind a vidéki szini nyug- és segélyintézményt is felvirágoztathatják.

Bár e gyakorlati fogalmak határozott akara-tu kezdeményezésre találhatnak e sorok a vi-déken, hol csupán egy hang, egy értelem, egy kezdőre van szükség, s az első év után bizonyá-ra akadna másik, pár év múlva több, több, s végre tán minden megye vagy környékbeli na-gyobb város a sikeres és szép példát követné sa-ját közönsége művészeti elvének javára, előnyére, és szinművészetünk felvirágoztatására.

Eddig Molnár ur.

Háttra van még azon ígertünk teljesítése, mely szerint kísérletet akarunk tenni az iránt: ha val-jon „sikerülne-e a mult nyáron szabadkai szin-társulat“ cim alatt Szabadkáról kiindult s Bács-Bodrogh vmegyé jelentékenyebb városában u. m. Baján, Zomborban, Zentán szini előadásokat tartott szintársulat viselt polgárai történetének lafolyá-sát s az azt befejező katasztrófát hüen leírni azok után, a miket az ügyről részint személyes tapasztalatból, részint a kirándulásban résztvet-tek által tudunk.“

Megvaljuk, hogy nagy, hogy nehéz a vállalat mely-

be fogtunk, s annak kivihetésében csak azon szin-lárd elhatározásunk támogat, hogy valótlant mondaní: nem fogunk.

Legelőször is tehát engedjen meg a tisztelt olvasó, ha a tulajdonképi történeti vázlatot meg-előzve, amaz eszmét ismertetjük, a mely a szabad-kai intelligentiát egy szintegyegylet létesítésére s ezen eszme által a „magyar nemzeti színészet“ támogatására vezette. — Ezen eszme, az egylet létrehozása céljából kibocsátott felhívásban, kö-vetkezőleg volt kifejezve:

„Felhívás. A színház a művelődés és erkölcs iskolája, a nemzeti nyelv ápolója és fejlesztője, a hazafiai lelkesültség és nemzeti műveltség nyi-latkozata, s egyszersmint a legnemesebb időtöl-tés színhelye.

A színház, mint ilyen, egy-egy község sőt egy egy nemzet szellemi életének, hazafias önérze-tének nélkülözhetlen feltétele.

Ennek tudata lelkesítette városunkat, midőn színházát létesíté; e meggyőződés vezérli képvi-selőtestületünket, midőn a színészetet évenként segíelyezi; e szempontok által buzdítattva hozza áldozatát a színházlátogató közönség; s ennek méltánylása nyilatkozik a magas kormány s földadatukat helyesen fölfogott nagyobb városaink azon intézkedéseiben, melyek nemzeti színész-tünk emelésére és biztosítására irányozvák.

Hogy városunkban a színészet, magasztos cél-ja által követelt igényeknek csak részben felett meg, mindannyian tudjuk, érezzük. De tudjuk azt is, hogy bajnok fő oka, egyebekben kívül, azon szűkkörü érdekelttség, azon kedvezőtlen korsz, melynek a szintegy községünk keblében is részese. Színészetünket rendezni, emelni, biztosítani, állandosítani kell.

Nyelvében nemzetiségében éla nemzets a nemze-tiség nélkülminesen haza: a színészet pedig ezeknek dajkája és nevelője. Hozzuk tehát érdekeltségün-ket, akarunkat, s hozunk, ha a szükség úgy kívánna, néhány fillért áldozatul azon eszmék-nek, azn ügynek, mely nyelvünket, nemzetisé-

¹⁾ Szabadkán is így indított meg az ügy; de a Szinügy-Egylet csak hamar azt volt könytelen tapasztal-ni, hogy a kezdetben kölcsön adott pénzt a beruház-sok egészen igénybe vették s ha azt akarta, hogy jöve-re is szintársulata legyen, a befizetett 10 frtos részvények visszafizetésének kérdését közgyűlésileg akkint intézni el, hogy a befizetett összegek a vállalat biztosítására be-hagyassanak. (a közlő.)

²⁾ Mi pedig azt gondoljuk, hogy ily vállalat csak úgy sikerül, ha a szintársulatot az illető egylet igazgat-ja; miről alább bővebben is fogunk szólni. (A közlő.)

³⁾ Az eddig létrejött sz.-egyletek is — nagyjában legalább — ezt teszik, — ez helyes; de, hogy a ren-de-ző, vagy mint nálunk Debreceenben s Kolozsvárt nevez-ik, a művezető sőt a tagok is osztozzanak a jövedelem brutto — vagy nettójából, az csak akkor lesz lehető, ha valamikor főlöleges jövedelem az az hogy tiszta ha-zson is fog mulatkozni! (közlő.)

⁴⁾ Eddig nem igen tartottuk hihetőnek, hogy va-lamely szintársulat tagjai fixum fizetés mellett még pro-porciót is kapjanak, s azt hiszük, hogy ezt Molnár ur is csak tréfából mondta; hitünk szerint jaj azon szellemi vállalatnak, melynél nem a megtestesített eszme, hanem igen is a „Divitene“ a főlölog! (közlő.)

⁵⁾ Lenne ribillió, melyet ember lenne: a ki le-essillapít! (közlő.)

⁶⁾ Csak azt szeretnők tudni, valjon az 5. és 6 pontok által megjegyzésekkel kísért kikezdésekben jel-zett valószínű összekülönbösgre nézve tetti-e Molnár ur — legalább magában egy kis, bár futolagos számítást? ha nem, úgy teszünk mi. P. o. vidéken a havi gage, egy egy szerencsésen összeszervezett társulatnál 2400 frt, a havi bérlet 1600 frt, a napi jövedelmek átlag tesznek: 30 frtot=340. Ez összeg, összeadva a b. rlettel: 1940 frtot ad, marad tehát különbség 460 frt. a mi pótlandó; de honnan? hol vannak még a művezetőnek adandó brutto, és hol a tagoknak adandó netto % -ok?

Hát egy oly társulatnál, mely nyakraforé s nem is a legszerencsésében szerveztetvén: meg gage-ja is na-gyobb? Avvagy talán a bérzsinetes előadások tiszta jö-vedelméből potoljuk a hiányt? igen, de akkor a jövő évi szintársulat szervezéséhez szükséges pénzt használjuk fei s honnan fogunk erre pénzt venni? Nem irigyel-jük az oly idealismust, hogy e célból valaki majd se-géjünkre lesz, de azon tapasztalatból következtetve, hogy a folyó idényre megszavazott városi subventió nagy re-sze még most sínés kifizetve, az ily képződésre nem is adunk semmit! (közlő.)

⁷⁾ Ó schönede Freud, o kurze Zeit, Jahr, Monat, Tag, u. Stunden! Im Meere der . . . Ewigkeit, ihr seid ihr seid verschwunden! Egyébiránt Molnár ur csakúgy befejezése után közölni fogjuk, mint már cikünk elején is ígértük, eziránti véleményünket, hogy tudja meg a t. közönség, hogy az elmélet s annak gyakorlati kivihetése között mily óriási nagy a különbség!

günket, hazafias érzületünket a legnehezebb kö-
mények között is fentartotta és megővta, s mely
ügy e hazának továbbra is mostoha gyermeke
nem lehet!"

Csoda e ennél fogva t. olvasó, ha az egyet-
működésének megkezdése óta, egyre nagyobb
tért nyert azon tudat, hogy Szabadkán e-ak úgy
lehet állandósítani a magyar színészetet, ha a
téli és ilt működő szintársulat tagjai, az idény
befejeztével nem szaladnak szét a szélrözsza
minden irányában, hanem együtt maradvá,
a maguk kebeléből osztatlan bizalommal kivá-
lasztott tag vagy tagok igazgatása alatt és az
egylet támogatása mellett nyáron át is szini elő-
adásokat tartanak a vidék nagyobb városaiban;
ez által magukat nemcsak gyakorolják és képez-
zék, hanem új darabok betanulása által a kö-
vetkező szabadkai szinidény játéktrendjét érdeke-
sebbé, változatosabbá teyék?

Ez állításunk bizonyítására azon levelekre hi-
vatkozunk, melyeket t. Takács Ádám ur (még
akkor a kolozsvári színház rendezője, —
kit csak balvégzete sodort el színházunk veze-
tésétől) — intézett egyetünk igazgatóságához.
Hogy az ezekben foglalt tanácsok csakis tavaly
kezdettek test és vérré válni, azt egy felől egyetünk
fennállása akkori bizonytalanságának, másfelől
pedig ugyanazon egyetl prekaris pénzvizonyai-
nak tulajdonítjuk. Vajha másképp történt volna.

Legyünk azonban fatalisták — ez egyszer, nyu-
godjunk meg az „immutabile fatum“ hatá-
rozataiban, s nézzük az események folyamatát, a
mint következik!

Az ó- és török-kanizsi takaré- pénztár harmadik évi kimutatá- sa 1872-ről.

A. forgalmi kimutatás. Bevétel.

	Oszt. ért.	frt. kr.
Főkönyvi lap		2486.99
19. Mult évről ájtott		198649.84
2.42. Betétekből		28.30
4. Könyveske-dijakból		—27
5. Letéti		677445.—
6. Visszafizetett váltókból		19995.—
7. „előlegekből		14369.12
8. Váltók kamataiból		1073.14
9. Előlegek		7746.50
10. Irásdíjakból		163.82
11. Késedelmi kamatokból		38.40
12. Részvényátírási díjakból		125300.—
25. 32. Bankoktól kapot kölcsön		106.44
34. 39. „ „ kamatok		30.—
21. 23. „ „		1.20
14. Lakbérért		1048225.02
24. Nyomatványok		
Kiadás.		
2.42. Visszafizetett betétek		170396.58
3. Betétek kamata		704.22
6. Leszámitolt váltókra		744455.—
7. „előlegekre		32130.—
13. Tiszti és szolga-fizetés		2100.—

Branko Radicevity dalaiból.

A kesergő kedves.

Szellő támad
Illat árad
Mint előbb.
Bokor virít
A dombon itt
Mint előbb.
És hajh ifjan
Elek magam
Mint előbb.
Nap jó megven
Ah de ó nem
Mint előbb.
Eltűn a nap a delelő
S még sincs ő!

* * *

Vacsorám kedves várakozás,
És az éjék — világos nappalim!
Oh ti napok a két szép sugárral
Hol vagytok oh hol van a kedvesem?
Könnyet ejts fű, s énekelj meg üdvét,
Kedvesemet már a sir takarja!
En istenem támasz dühös szélvész,
Csapjon belém tüzes istennyila,
Sir takarván őt a pusztaságon:
Minek éljek magam a világon!

Radics György.

14. Lakbér	196.66
16. Irodai szükségletek	102.—
18. Vegyes költségek	312.81
25. 32. Bankoknak visszafizetett	83550.—
34. 39. „ „ kamatok	2248.41
25. 40. „ „	535.—
31. Jutalmazásra	200.—
36. Jótékony-célra	193.—
37. Napibiztosi díjak	5609.—
38. 1871-ik évi osztalék	2000.—
41. Hitelegyleti biztosítéki számla	707.84
17. Adó és bélyeg	3093.50
10. Pénztár-maradvány	1048225.02

B. mérleg- és vagyon-kimutatás. Tartozás.

1. Részvény-tőke	25000.—
2.42. Betéti	138736.59
2.42. „ I-ső félévi tökesített kamatok	3221.58
2.42. „ II-ik „ „	3112.59
8. 1873-ik évre előre felvett váltó-kamatok	1275.95
34. 49. Bankok követelése	42050.—
30. Tartalék-tőke	3439.71
Tartalék-tőkére	3927.8
Egyenleg mint tiszta haszon	7830.—
	338593.50

Követelés.

6. Leszámitolt váltókbán	204560.—
7. Előlegekben	17940.—
41. Hitel egyleti bankoknál lévő biztosíték	2000.—
19. Pénztár-maradvány	3093.50
	228503.50

C. jövedelem- és költség-kimutatás.

Tartozik.

2.42. I-ső félévi betéti tökesített kamatok	3221.58
2.42. II-ik „ „ „	3112.59
3. Folyó kamatok kifizetettek	704.22
13. Tiszti és szolga-fizetésre	2100.—
14. Lakbér	196.66
17. Adó és bélyegre	707.84
18. Különfélékre	312.81
19. Irodai szükséglet	102.—
30. Tartalék-tőke kamata	163.80
37. Napi biztosi díjak	193.—
25. 32. Bankoknak kamatok	3348.41
34. 40. „ „	3927.8
Tartalék-tőkének	7830.—
Egyenleg mint tiszta haszon	24819.99

Követel.

4. Könyveske-dijakból	28.30
8. Váltók kamataiból	15531.92
9. Előleg	1073.14
10. Irásdíjakból	7746.60
11. Késedelmi kamatokból	263.82
12. Részvény átírási díjakból	38.49
5. Letéti	—27
14. Nyomatványokból	1.20
21. 23. Bankok kamataiból	106.56
26	24849.99

Kelt Ó-Kanizsán 1872, december 31-én
Grüner Adolf Kárga Gyula Dembszky Ferencz
pénztárnok igazgató. könyvvezető.
Felvett jegyzőkönyv alapján ezen forgalmi ki-

Három mennyasszony.

Beszély:
Scheyrer Lajos után németből.
(Folytatás.)

Az egészségügyi tanácsos igen vontatottan és
kimerítően beszélt a ritka körjelekről, melyeknek
következtében jött létre a tüdőgyulladás, és Vil-
mos, a ki lélekzetvétel nélkül figyelt rá, rögtön
kiáltá: „S ennek dacára Amália még is meg-
gyógyult?”

Az egészségügyi tanácsos nem felelt, Vilmos
meglepetéssel bámult rá és aztán akadozó han-
gon mondá: „Istenem ön hallgat, — beszéljen
ön! — Istenem — Amália meghalt!”

Ó a székben visszaesett, és a siri esend után
az egészségügyi tanácsos kezdett beszélni, mi-
közben egy iratot vett elő: „Mi nem menthet-
tük meg őt, itt van, győződjék meg arról önma-
ga, annak lehetetlenségét a boncolási jegyzőkönyv
igazolja. Térjen magához, kedves barátom, ezen
nemes lény egyáltalában nem birt oly szervezet-
tel, hogy hosszú életet éljen.”

Az öreg úr még sok okosat, tudományosan
igazat és barátságosan vigasztalót mondott, a mi
azonban Vilmosra a legcsekélyebb hatással sem
birt. Hogy tehát neki időt engedjen, miszerint
fájdalmát belsőleg leküzdje, átvette Vilmos helyett
a hercegi betegnek ápolását a nap hátra levő
részére és a következő éjre.

A következő nap reggelén Vilmos sokkal cse-
desebb volt, mert a boncolási jegyzőkönyv neki,
mint orvosnak, igen is világosan szólott. De az
emberi tudomány hiányossága, vagy inkább tu-
datlansága és hivatásának alacsony állapontja őt
oly határozatlansággal tölték el, hogy az egész-
ségügyi tanácsosnak keserű öngunyolással adta
tudtára azon szilárd elhatározását, hogy az or-
vosi pályáról lelép.

Az öreg orvos Vilmos megjegyzéseire igen föl-

mutatás és zárméreg az ó-kanizsa-t.-kanizsai egye-
sült takarékpénztár könyveivel összehasonlított
és azokkal megegyezőnek, az üzleti könyvek pe-
pig megvizsgáltatván rendesen, vezetetteknek ta-
káltattak.

Ó-Kanizsán, 1873-ik évi január 11-én

Kosztlyk János. Deutsch Ferencz. Szárnyassy János.
számvis. b. eln. bizottsági tag. bizottsági tag.
J. P. Popovits. Simony Mihály. Wolf Zsigmond.

Meghívás.

A „szabadkai önkéntes tűzoltó-egylet“ f. é.
Február hó 16-án d. u. 3 óraker a városi nagy-
teremben közgyűlést tartand — melyre a tag-
urak, és a kik az egyetl által érdekelteknek —
honfűi üdvözléssel meghívattak.

Tárgy: a kiküldött bizottság jelentése s ennek
megvitatása.

Szabadkán 1873. Február hó 10-én,

Simonovits Kornel s. k.
ideigl. elnök.

Köszönet nyilváníítás.

Nagyságos id. Vojnits Lukács urnak a „sza-
badkai kör“ segélyezésére beküldött 10 forintért
a „kör“ nevében köszönetet mond :
Pest 1873. február 12.

Jakobcsics Ernő

a „szabadkai kör“ e. i. titkára.

KÜLÖNFÉLÉK.

Helyreigazítás. Mult számunk „Különfélék“
rovatában a szabadkai I. nöegylet által rendezen-
dő bazárra tett adakozások sorában — dr. Kränkl
ezredorvos ur neve után hibásan áll 3 frt 5 frt
helyett; mit is ezennel kijavittunk.

Felszólítás! Miután N. N. főgy m-
nasiumi tanuló, boltom tájkáját is kerüli, mi-
óta a számlát január hóban elküldém, ezennel s
most még névtelenül felszólított. 18 frt 50 kr-
nyi adósságát még e hóban kifizetni, mert más-
különbön kénytelen leszek erőlyesebb lépéseket
tenni.*)

* A szabadkai Deakkör f. hó 9-én tartotta
tiszújító közgyűlést, melyben Paresetich Félix
elnökké, Kertész Nándor 1-ső. Malagurszky Si-
mon 2-ik és Joó Pál 3-ik alelnökké; Milodánovics
Károly jegyzővé és Ludaics György pénztárnokká
— választattak meg.

* Vasárnap, f. hó 16-án Milodánovics Károly
a helyb. Deakkör jegyzője kezdi meg népies elő-
adásait Magyarországy történetéből bunyevác nyel-
ven a Deakkörben.

* A szabadkai Szinügy Egylet szerdán,
február 19-én tartja 2-ik színházi álarcos bálját,
mire a t. közönség figyelmét felhívjuk. Azokkal,
kik e bálban jelmezben vagy dominóban álar-
cel kívánnak megjelenni, tudatjuk, hogy álarcekat
és a fennebbemlített öltözeteket a színházi ruha-

*) Igen jó lesz, legalább a többiek is megfogják
tudni, hogy deáknak adósságot esinálnim sza-
bad.

volt igaztva és az orvosi tudás és batás jelenle-
gi állapontját nagy élénkséggel védelmezte; az-
után beszédét a következőkép végezte: „Fiatal
ember, önnék fején a tudori kalap még nem áll
oly erősen, még önnék igen sok tanulni valója
van, hogy az orvosi tevékenység hatalmát való-
dilag megítélhesse. Ha mi a beteg emberbe be-
láthatnánk, természetesen könnyebb volna az re-
ánk nézve, de még mulandó lény, örök életet
nem élt.

Az csak akkor volna lehetséges, ha mi az elrom-
lott testrészeket újra alkothatnók, és mindaddig,
a míg ez nekünk nem sikerül, meg kell eléged-
nünk, hogy a szervezetnek időnkénti megzavarta-
tását a mennyire lehetséges kiegyenlitsük. Tegye
meg ön itt a hercegnél kötelességét úgy mint
eddig, és ön akkor igen sokat tett és küldje né-
kem szorgalmasan tudosításait. Önnék tudosítái
igen jól vannak szerkesztve és önnék orvosi ké-
telyei nekem teljes bizottságot nyujtanak, hogy
ön rövid idő alatt új és táradhatlan tanulmányo-
zázshoz fog fogni. A legdühös-ebb skeptikusok ren-
desen a legkitartóbb és élesezűbb vizsgálókká
lesznek, és én remélem is, hogy ön tudományunk
előmozdítására még sokat fog tenni.”

Ezen beszéd után, melynek nagy komolysága
jót akaró befejezése által egyszersmind fokozta-
tott és szelidített, az egészségügyi tanácsos az
utazó kocsiura ült és abból az ő tanítványának
gyakrabban integette az „isten hozzádot.”

Vilmos teljesíté kötelességét és végre megnyer-
te az elégtételt, hogy a világi örömmökkel elhal-
mozás által megbetegedett és az idegyenge
gavalért türelmes ápolás és okos gyógymód által
a betegágytól, sőt talán még valami sokkal rosszabb-
tól is mentette meg. Mindazon által az öreg her-
ceg, ámbár már egészen kigyógyult, még min-
dig nem akará magától elbocsájtani, hanem fé-
nyes ígéretek által őt mindenkorra saját szemé-

tárban jutányos ár mellett lehet kölcsön kapni,
és pedig álarcekat 40 60 és 80 krért; magyar
ruhákat 2 frt; spanyolokat 1 frt 50 kr; rokokót
1 frt 50 kr; matröz-, pajkosdiák- és bohócoltönyt,
valamint dominokat 1-1 frtjával.

* Az I. nöegylet által rendezendő bazárra
ujból befolyt az elnökséghez N. N-től 5 frt; ed-
digelé összesen 95 frt.

* Ujtól egy gyakorlatinak mutatkozott eszme
költözött ad regna polorum; értjük városunk
atyáinak azon elhatározását, hogy a város erdői-
ben találtató tűzifa lábón adassék el. A kísérlet
azonban nem sikerült, mert az árverésre kiti-
zött határnapon egyetlen vevő vagy venni szándé-
kozó sem jelentkezett. A „Báskai Híradó“ azt
mondja erre, hogy a fa-eladás ezen módját még
azon esetben sem szabad igénybe venni, ha az
netán a város pénztárára hasznót hozó s erdésze-
tünk követelményeinek szempontjából káros nem
is volna. Mi azt mondjuk, hogy valamint a köz-
legelőből, úgy az erdőből is annyi hasznót kell
venni, a mennyi é-zszerüleg csak lehetséges, s
s nem félünk attól, hogy ez által a nép üzérke-
dők kényének dobatik áldozatul, sőt azt hisszük,
hogy a verseny lehetővé tétele a fa árárt nem
hogy emelné, hanem azt épen esökkenti.

† Mihalik Ignác Szabadkán évek óta gya-
gyakorló seborvos, f. hó 6-án hunyt el a legna-
gyobb szegénységben, s egy beteges özvegyet
s 4 kiskoru árvt hagyott hátra — a nyomor-
nak. Vagyonosabb polgárai Szabadkának! Raj-
tatok a sor, a már beállott nyomorból e sze-
gény elhagyottakat kiszabadítani kegyes ado-
mányaitokkal, s feledtetni e szegénységgel azt. A
nyujtandó könyörödományokat szerkesztőségünk is
készséggel átveszi az illetők számára s azokról
nyilvánosan — a lap útján fog beszámolni.

* Adjunk jó olvasmányt a népnek és
gyermekének! Állitsunk népszkolai könyvtárakat!
E jelszó alatt küldetett be hozzánk egy megren-
delési iv a „Hasznos Mulattató“ című február
hó végével megjelenő, gyermek és nép-olvasmá-
nyokat tartalmazó képes könyvre. Lapunk tere
nem engedi a felhívást ezuttal egész terjedelmé-
ben közölni, mindamellett már most felhívjuk
erre azok figyelmét, kik a nép és gyermekei
számára olesó és tartalmas olvasmányokat tar-
tanak szükségesnek a végre, hogy az műveltsék.

(?) Szabadkán tűzoltó egylet alakul,
mely is vasárnap dél után tartotta első, alaku-
ló gyűlését. A hasznos intézmény kezdeménye-
zője Simonovits Kornel ur a szép számmal meg-
jelentek szívélyes üdvözlésével megnyitván a ta-
nácskozást, indítványozza, hogy az alapszabályok
kidolgozására egy bizottság küldetnek ki, s ugyane
bizottság javaslatot terjesztene elő a jövedelmi
források iránt, valamint a költségvetést is elké-
szítendő. E közhelyesséssel fogadott indítvány után
elhatározottat, hogy a városi hatóság kérvény
által fog segélyezésre s illetőleg nyilatkozásra fel-
kéretni: hogy mit és mennyit hajlandó az egy-
let segélyezésére áldozni? — Erre Lénárd Máté
főispán ur meleg szavakkal üdvözölé a nemeselü
törekvést, az ideigl. elnök indítványát elfogadás-

lyéhez akarta fűzni. De Vilmos tudta, hogy mint
testorvos saját szakmájában minden általános ki-
képzéstől távol fog maradni, és minthogy — a
mint azt neki az egé-zségügyi tanácsos előre meg-
jósolta — benne valóbá a tanulmányozás és
vizsgálat utáni vágy igen is hatalmasan ébredt
fel, minden ajánlatot visszautasított és iteni
tartozkodását a herceg unszolására csak rövid idő-
re hosszabbította meg.

Ez mindenfélekép iparkodott, hogy vendégének
itteni tartozkodásának utolsó idejét oly kellemessé
tegye, a mint csak lehetséges, és bármennyire
is irányzá Vilmos gondolatait komor szomorúság-
ban elvesztett mennyasszonya után, a falusi élveze-
tek és természeti szépségekeni való tiszta örömek
még is jótékony befolyást gyakoroltak kedélyére.

Egy napon mondá a herceg: „Doctor ur, néz-
zük meg új erdési lakomat; ön a diavolin
fog oda repülni és én ön után szelid sólym-
on fogok nyargalni, miután ön nekem a gyors
lovaglást megtiltá.”

Vilmos beleegyezett és lement az udvarra; a
hol két hollófelete ló harapta a zablát. Ó már
fölakart ülni; midőn keblére nyulva észrevette,
hogy ő a gyűszüt, melyet Amália halála után
tompa méiakorban egy láncocskával nyakára füg-
gesztett, szobájában fejeztette, gyorsan futott föl
érte, hogy azt nyakára akaszssa, és a midőn is-
mét lejött, nem kevésé csodálkozott, hogy a fo-
gatot az udvarban már nem látta. Néhány eseléd
állott ott együtt és a kastély kapujára bámész-
kodtak. Vilmos megtudta tőlök, hogy az ördögi
lovak kilesték a pillanatot, a melyben a kocsi
a gyeplőt gyengébben tartotta és azután neküra-
modtak.

„De mindennek dacára Adámnak soha sem
lesz baja,” jegyzék meg könnyedén, a midőn
Vilmos aggodalmát fejezte ki.

S valóban egy fél óra mulva a kocsi s a lovak-

ra ajánl. Majd Pertich Mihály főkapitány azon indítványt tevő, hogy a kiküldendő bizottság Simonovits K. elnöke alatt működjen, s ugyanő bizassék meg továbbra is az elnöki teendők vezetésével. — A bizottság jegyzőjévé Csóvits Fábán, tagjaiul pedig Pertich Mihály, Antunovits Lajos, Gábray László, Dobák Béla, Sztipits István, ifj. Vojnits Pál, Kopunovits Károly, Gály Zsigmond, Pap István, Wencel Alajos és Andrassy Ferenc urak választották meg. *)

× **Hegedüs Nándor** színházi festő ur megnevezte — s magára vette a Bácska azon báli jelentését, mely azt mondja, hogy a jókedvet még azon ügyetlenség sem ronghata meg, hogy az évszakok bevonulása ép akkor történt, midőn a közönség nagyrésze az étteremben volt; sőt erre nézve helyreigazítást is ígért lapunk egyik munkatársának: minthogy azonban a helyreigazítás péntek d. u. 5 óráig, sőt egyáltalában be sem érkezett: ennél fogva azt nem is adhatuk.

(Beküldetett.) Minden lehető félreértés kiküszöbölése s illetőleg megelőzése végett szükségesnek látjuk a t. közönség tudomására hozni, hogy a szabadkai I. nőegylet már régebben elhatározván f. évi ápril 21-én, a gör. keletiek husvét hétfőjén — az általa létesítendő árvaház alapítójának gyarapítására sorsjétékkel és bazárral összekötött tánevigalmat rendezni — miután időközben arról értesültünk, hogy a pesti egyetemeken tanuló szabadkai ifjúságból alakultak már évek óta fenálló „Szabadkai kör“ ápril 14-én saját könyvtára javára szintén készül itt Szabadkán tánevigalmat adni; de miután azt is tudjuk, hogy a kör báljai ha fényben igen is, de jövedelem tekintetében eddigelé nem valami nagyon sikerültek; azon ajánlatot tettük, hogy egyletünk által a nevezett kör pénztára javára adandó bizonyos kárpótlási összegért a kérdéses tánevigalmat a „kör“ ne tartsa meg; tettünk pedig ezen ajánlatot azon egyszerű okból, nehogy az egymást gyorsan követő bálók jövedelem tekintetében egymást megrontsák. Ez ajánlatunk azonban mint arról értesítve vagyunk, a szabadkai kör 2 szótöbbséggel nem fogadta el. Sajnáljuk, hogy ennek így kellett történni, mert azt hisszük, hogy az általunk ajánlott mód mind a szabadkai körre, mind a nőegylet árvaházára nézve előnyösebb lett volna; de ha így történt, arról sem tehetünk.

A szabadkai I. nőegylet elnöksége.

(Beküldetett).

Mindenkinek legyen meg az érdem!

A B. H. 6-ik sz. színházi tudósításában, január 30-án Nagy Julia jutalom játéka alkalmával, felvonások közt szüret került Barbaró úr 3 darab szerzeménye, a miért is t. e. közönségünk mind a szerzőnek mind pedig a zenének zajos

*) A közleményt későn kaptuk s azért a fennebbieket a Híradóhoz vettük át.

kal együtt sértetlenül tért vissza, csak a kocsi hátulsó kerekéi maradtak el, és Vilmos hálados érzéssel ragadta meg gyűszűjét, mert ezen emlék nagyrebecsülése egy nagy bajtól mentette meg őt. Így lón rá nézve az talizmánna, a mit ő eddig mint kedves emléket viselt, és minthogy egy gyászoló kodály könnyen hajlik az örvényhez, elhatározta magában, azt mindig keblén hordani.

A herceg épen ekkor érkezett le és Ádámot jó megkorholá, dacára ennek a diavolit egy másik kocsi fogatta be és meghívá Vilmost, hogy vele kocsihoz ki. Ez vonatkozás nélkül ült fel, és minthogy most Ádám a legnagyobb gondtal volt, tehát semmi baj sem történt.

Végre Vilmos meghatározott ott tartzkodási ideje lejárt és a herceg valódi szomorúsággal és valódi királyi jutalommal bocsátá el hű ápolóját és orvosát.

A ritka meglepődés érzetével, mely majdnem az örömhöz hasonlított, érkezett meg szülővárosába. A szegény, tulajdonképen forron szeretett menyasszonyának elvesztésén tépelődő fiatal embernek úgy rémlett, mint hogyha hozzá közelebb jött volna. És még is csak a temető volt az, a melyhez közelebb jött, a mely hamvait fedé, míg a fiatal szív már többé nem dobogott és az élénk szellem más, a földön uralkodó szellemeknek ismeretlen és soha föl nem fedezhető köreiből repült. Oda, a temetőbe, a mint magát a nép fejezi ki, ment Vilmos legelőször; a főváros zaja, élénksége és forgalma sem szemeit, sem füleit nem érinté. Mindenek előtt megakart arról győződni, hogy a neki oly drága kedvesnek oly módon állították-e föl síremlékét, a mint azt az egészségügyi tanácsos állapították meg. Ő mindent kívánsága szerint látta. Le vette kalapját és a legnagyobb ragaszkodás és aggodalom szavait mondá el, és könnyei bőven omlának, mialatt

tapssal, s éljenzessel kegyes tetszését nyilvánítá. — Ugy színte a t. cikkirő igen jól fogta fel a zene tartalmát, a midőn e szavakkal nyilatkozik: — „A nyitány bevezetés az alkalmazott trombiták által impozáns, a középtétek dallamossága, s azok modosulatai a hangszerelés erőteljessége által szépen sikerültek. — Midőn tehát hangszerelésről van szó, kérdezem Barbaró urat, miért nem tette közhíré a tulajdon neve után a hangszerelő nevét is, hisz az nem vált volna szégyenére sőt ellenkezőleg! inkább becsületére lett volna, mint hogy később kiszüljön, hogy más köpenyével burkolozzék. Ha tehát őn a hangszerelőket szégyelte hűzírre tenni, úgy majd én fogom őket a t. e. közönségnek bemutatni.

A t. e. közönség emlékezni fog a horvátországi inségeről, amidőn is a horvátok részére itt Szabadkán színelőadás s hangverseny adatott több műkedvelő közreműködésével; akkor történt, hogy az itt lévő dzsidás ezred karmestere Bláha úr a fent nevezett darabokat nagy zenére hangszerelte és ő az ezred zenéjével, összekapcsolva azt a városi zenével s több műkedvelő közreműködésével adták elő. Most utóljára pedig, a mint azt a t. e. közönség előadni hallotta, Steib regenschori úr alkalmazta kisebb zenére. — Nem akarom. t. Barbaró ur tudományát, sem zeneszaki képzettségét kétségben vonni, csak arra akarom figyelmeztetni, hogy vannak Szabadkán zeneszakerők és nem hagyják maguknak többé azt mondani; „Für das Theresiopler Publikum ist ein jeder Schmarren gut, sie verstehen einen blauen Dunst von der Musik.“ — Máskor többet az zenéről.

x-y.

Farsangi esélyek.

— A diplomata „holt idénye“ az évnek azon része, midőn a kovászos uborka „in floribus“ van, a földmivesé pedig a „tél.“ Mint-hogy pedig a heverés, a télségség „az ördög páruja“ ennél fogva már a régiek szükségesnek találták e baji elhatáritani s gondoskodni arról, hogg az emberek még akkor is foglalkozzanak, midőn tulajdonképen nincs mit dolgozniok.

F gondos előrelátásból származott „esalhatatlan“ meggyőződésünk szerint a farsang is, az ő vigásaival s unalmat kergető bohóságával egyetemben. A farsang bohóságai között pedig nem utolsó helyet foglal el az álarcosság, noha ezzel néha areátlanóság is jár együtt, a mi logikailag ugyan bnkfenc, de a valóságban „gyakran még is megcsik.“

Node mint árt az nekünk, Ha egy némely az ilyenü e motiot szereti. Nehogy azonban valaki azt higgye, hogy „Apokalypsis“ irunk, bővebben is kimagyarázzuk magunkat.

Ime tehát nyájas olvasó! két báli jelentést helyezek szemeid elé, egyazon bálról; — az egyiket lapunk hozza a szabadkai színügyegyletnek f. hó 5-én megtartott első álarcos báljáról, mely

az általa szerkesztett sűrűliratot olvasá, melynek vég sorai így hangzanak:

A kaposcs, melyet örök időre köténk,
Nem a földi testtel hull alá a porba;
Mi bennünket lelkesített, ég felé emelt,
Több volt, mint szépen kigondolt időtöltés.

Ezen versek tartalmába mélyen elmerülve, a vele egészen megegyező lény elveszté a legbelsőbbben érezve, következő szavakra fakadt: „Igen, szentem, égi menyasszonyom, itt a te sírodon akarom azon fogadást tenni, hogy szívem többé soha új szerelemben ne égjen, igen, itt esküszöm néked —“

„Miért is nem az ördögbe,“ szólalt meg egy hang Vilmos mögött, mialatt fölemelt keze lenyomatot, „félre az ilyen tuláradásokkal, a melyek csak régenyekbe alkalmasak.“

Ő visszanezett és meglátta az egészségügyi tanácsost. Ez tudta Vilmos megérkezését, és miután a fiatal örvénygőt otthon nem találta, oda sietett utána, hol őt bizony hitte találhatni. Ezen szavakkal: „Az orvosnak szabad érzéssel bírnia, de nem szabad sentimentálisnak lennie,“ magával elvonsozta.

A hazakocsikázásnál az orvosi Nestor ezen módon tovább is beszélt, és pedig oly hangnyomattal, hogy Vilmos hosszabb hallgatás után fölkiáltott:

Amaliát soha sem felejtetem el!“

„Azt ne is tegye,“ folytató az egészségügyi tanácsos, „de miért ne alapítana ön magának családot, miért ne lennének gyermekei, kiket ön okos és becsületes emberekké nevelne, kik az államnak, a társadalomnak, a művészet és tudományának hasznára legyenek és önnök élte alkotnyát megvilágítsák és szépsítsék? — Így van az, ha az orvos egyszersmind költő is. Illik-e egy megboldogultnak egy megdondolatlan eskü, és miért tenne ön magának egy regényen tuli foga-

azt mondja, hogy a bál elég népes s elég élénk is volt, és hogy a mulatság élénkségéhez a megjelent álarcosok is nem csekély mérvben járultak, s csupán azon egyetlen gixert találja megrovás alá esőnek: m ly szerint az évszakok bevonulása ép akkor történt: midőn a közönség nagy része az étteremben volt. A másik jelentés a „Bácskai Híradóban“ jelent meg s káposztai izü savanyúságával még a szabadkai módon kezelt kerti boron is tul tesz, mert míg lapunk referense azon kérdés eldöntését: hogy valjon a tánevigalom mint tánebulatság, vagy mint álarcosbál sikerülte — inkább? — a t. jelenvolt közönségre bizza, addig a laptárs a kérdéses álarcosbált úgy tünteti föl, mint a melyről qua álarcos vigalomról annál kevesebb mondanivalója van, minél kisebb volt azon álarcosok száma, kik érdekes maszkoknak lettek volna nevezhetők.“ Itt aztán azt is megmagyarázza olvasóinak, hogy milyen szerinte az érdekes maszk, s elmondja, „hogy olyan álarcossal, legalább ő, nem találkozott.“ Pedig hát találkozhatott volna. Mi legalább láttunk néhány ilyen álarcost s nagyon sajnáljuk, hogy ezeknek szelleműs társaságát nem élvezhette, mert akkor bizonyára nem irt volna olyan báli — jelentést, mely az eszményített fanesali - képhez hajszállra hasonlít! Vigasztalja egyébiránt magát s gondolja el, hogy „Nulla dies sine lineat.“

A „Bácskai Híradó“ „Nyiltterében“ Buday József ur felevén a „Miszečna krónikának“ csillag alatt azt jegyzi meg, hogy: „E közlemény a „Bácskának“ küldetett be először s annak szerkesztősége két ízben is megígérte kiadását; sőt mint magától a nyomdászól tudom ki is volt szedve; egy uri ember közbe jötte folytán azonban ismét nem adatott ki. Így saját védelmem érdekében kénytelen voltam a „B. H.“ szerkesztőjének igazság szeretetéhez fordulni.

B. (uday) J. (özsef).

E megjegyzésre a következőket feleljük: Mult hó második felében Buday ur előadta neheztelését a M. Kr. ama közleménye fölöt e lap felölös szerkesztőjének, s kérte őt, hogy azt a „Bácskában“ közölje. A szerkesztő erre Buday urat oda utasította, hogy ha neheztelését írásfoglalva s két tanu által előtelve beküldi, azt lapunk „Nyiltterében“ közölni is fogja. Január 31-én d. e. 10—12 óra között el hozta B. ur sajátkezűleg aláírt „feleletét“ a Dobay féle nyomdába s azt az ottlevő egyik szerkesztőségi tagnak közlés végett át is adta egyuttal a közlés díját is kiakarván fizetni, mit az illető szerkesztőségi tag a lap megjelenése utánra kért halasztani — s a sajátkezű aláírást tanuk „előttemezése“ nélkül is elégségsnek tartván, a feleletet azonnal szedésbe adta. Midőn azonban a már kiszedett cikkeknek összeállítására került a sor,

dás által egy talán szép és áldásos családi életet lehetetlené? Bizza ön a jövőt családi viszonyaira, míg inkább pedig a szívére leendő későbbi hatásoknak eldöntésére; legyen ön mindenek előtt orvos és ezen tekintetben fogadja el tanácsomat; én önnök oly hatáskört akarok szerezni, mely önt nem sokára egészen igénybe fogja venni.“

Az egészségügyi tanácsos megtartotta szavát. Vilmos a magasabb családoknál rövid idő alatt oly gyakorlatnak örvendett, a mely közönségsen csak hosszú évek során át érhető el.

Vilmos a hosszú útra a melyen oly rövid idő alatt futott keresztül nem minden önértet nélkül tekintett vissza; csak néha mint hideg borzadás futotta keresztül, ha azon gondolat jutott eszébe, hogy ő tulajdonképen menyasszonyának halálán vásárolta meg fényes pályafutását. De ismét eszébe jutott az is, hogy ő némely anyát, némely atyát a jajaolt gyermekeknek, némely leányt a reszkető szülőknék, néhány ifjat a remegő kedveseknek visszaadott és így új hévvel feküdt neki az elméleti és gyakorlati tanulmányok. Ekkor úgy tetszett neki, mintha el-tünt Amáliájának szelleme lengue át szobáján és neki diéső szavakat suttogna, és ekkor edes fájdalommal tekintett maga elé.

Ezen örvénygő alkotásokat kivéve, fiatal orvosunk majdnem mindig vig kedélyhangulatnak örvendett, és kellemes külseje, szabad és mégis finom eljárásí módja azt idézte elő, hogy előtte előkelő körök szivesen nyiltak meg és hogy az anyák e szemérmes Éva gyermekek Aeskulap fiatal tanítványát különös sziveséggel fogadták, de a leányok sem idegenkedtek tőle, és Vilmos észrevette, a mint néha néha egy szép szemből lopva jött ekintett rajta időzött, a mint néhány dagadozó ajak miatta fázadozott, szelleműs és értelmes szókat mondani. És bármennyire törekedett is eleinte szívét megboldogult menyasszonyának előnye és erényeinek összehasonlítása által megőrizni, a nemeknek egymás iránti vonzalma sokkal hatalmasabb, mintsem hogy fiatal egyének egymással társalgás következtében egymás iránt közönyösek maradhatnának.

(Folytatása következik.)

azt vette észre a szerkesztőség, hogy mintegy öt hasábbal van több szedve, mint a mennyi egy számhoz szükséges s úgy találta, hogy egy héttel később közölve sem fogja a már kiszedett „felelet“ idejét mulni; ezt pedig annál inkább gondolhatta, mivel az, a támadó cikk után. két héttel adatott közlésre.

A Bácskának e hó 1-én megjelent 5. számában nem találva a „feleletet“ B. J. ur, a szerkesztőségi tagokat a nyomdában, lakásukon, személyesen s írásban is ismételtlen keresvén s végre e hó 3-án a nyomdában meg is találva, „feleletének“ kéziratát oly nyilatkozat mellett vitte el, hogy valamit még irni fog hozzá, s lapunk 6. számában leendő közlésre okvetlenül visszahozza s a nyiltéri közlésért járó díjt újból kárta fizetni, azt mondván, hogy talán e miatt nem akartuk közölni. Mi határozottan megígértük a közlést, s az újabb beküldésre egész péntek estig (febr. 7.) vártunk, de biz azt hiába tettük mert mint a t. olvasó a fennebbiekből tudja, a „felelet“ a B. Híradóban látott napvilágot.

Most már csak azt vagyunk bátrak kérlelni, hogy a fennebbi történetü közlés után lehet-e azt mondani, hogy valakinek közbejötté folytán nem adtunk helyet Buday József ur önvédelmének?

Mi sokkal többre becsüljük embertársaink jó hírnevét, semhogy annak védelmére készséggel helyet ne adnánk lapunkban; s sokkal többre becsüljük a nyilvánosság gyógyító erejét, semhogy ennek hatása alól a nyilvánosság ítétele alá tartozó bármely tárgyat el akarnánk vonni. Ezzel tartozunk az igazságnak, Buday József urnak, a t. közönségnek s egyuttal önmagunknak is.

A „Bácska“ szerkesztősége.

Szemle.

— Legfelsőbb rendelet folytán néhai Karolina Augusztá eszázárné ő királyné ő felsége-ért ki f. hó 9-én d. e. 12 $\frac{1}{2}$ órákor hunyt el, a vigiliák legfelsőbb rendeletre pénteken, febr. 14-én délutáni 5 órákor, a három engesztelő mise pedig szombaton, febr. 15-én d. e. 10 órákor, hétfőn, febr. 17-én és kedden, febr. 18-án s pedig mindenkor délelőtti 11 órákor fognak az udvari plebánia-templomban megtartatni.

A cs. kir. udvari személyzet mind a vigilián, mind a három engesztelő misén kíséretül a fennálló udvari gyászban jelenik meg.

— Karolina Augusztá ő felsége temetésének rendjére vonatkozólag a cs. kir. főudvarmesteri hivatal következő közleményt adott ki:

Csütörtökön, 1873. febr. 13-án d. u. 4 órákor meg vége néhai Karolina Augusztá eszázárné ő felségének ünnepléses temetése.

A legmagasb holttest a szokásos pompával szállítatik át az udvari várakból a kapucinusok templomába, s ott az udvari sirboltba lesz elhelyeztetve.

A előremenő gyász kíséret, mint rendszeren 3 óra előtt jelentik meg az augustinusok udvari templomában, hogy így jókor megindulhasson, a nélkül, hogy fenakadást képezne a pontban 4 órákor az udvari várakból elinduló gyászmenetre nézve.

— Az „Oesterreichische Corr.“ jelentése szerint „Néhai Karolina Augusztá eszázárné ő felségének végrendeleti intézkedései, mint értesültünk, egy 10 év előtti szerkesztett terjedelmű végrendeletben s számos codicillusokban vannak letelve, s azok felolvasása f. hó 10-én fél 12 órától fogva több órát vett igénybe.“

Paukovich Andor

felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos.

HIRDETÉSEK.

Álarcosbáli ruhák bérbeadása.

Alólírott tisztelettel értesíti az álarcos tánebulatságokat kedvelő t. e. közönséget, miszerint nála

I. kör 131. számú házban

egy nőnek, valamint uraknak való esinos

dominokat,

továbbá uraknak való spanyol, francia fényes öltönyöket, reverendákat, katonatiszti felöltőket és huszár-ruhákat, csikós ing és gatyákat február 1-jétől kikölcsönzés mellett bérbe kaphatni.

Egy domino 1 frt 50 kr. costume-ök pedig 2—5 frtig naponként d. d. 9-től esti 6 óráig megrendelhető előleges fizetés mellett.

Szabadkán 1873. január 31-én,

116 3—3

Tóth Jenő,

bérbeadó tulajdonos.

Schaeffer Simon könyv- s hangjegy-kereskedésében Szabadkán,

törvényszéki épület átellenében	Geiger Adolf-féle ház 123
1—1 következő új művek kaphatók:	
Ballagi K. Magyar nyelv teljes szót. ra 2 köt.	8.—
Jókai Mór. Kis dekameron a serdülő ifjúság számára esinos kötésben	2.—
Lutter N. Szantani példatár 4-ik füz.	—15
Márki J. Népiskolák könyve 4-ik köt. (Erkölel-tillemi és testgyakorlati), köve	—40
Mühlbach Lujsa. A kártyokirály regény	1.—
Schuerer A. A büntetőjog általános tanai	2.40
Schwarz Mária. A mostoha léány, elbeszélés	1.—
Thibaut M. A Legújabb francia-magyar és magyar-francia zsebszótár 2 köt.	2.40
Tóth L. Magyar önégyér 3-ik kiadás	2.40
Schatter J. Encyclopaedie für Töchter eleg. geb.	5.—

Van szerencsém a t. e. közönséget értesíteni, miszerint helyben

Szállitmányi, bizományi, behajtási és ügynökségi üzletet

nyitottam.

Üzletem a tárgyak hosszú sorozatát foglalja magában, s ezért bátorkodom a t. e. közönség becses figyelmét egyelőre az alábbiakra felhívni:

Képviselőség és ügynökségek:

Képviselősége: a brümi fonó és szövő gyárnak; — több első rangú bel- és külföldi gyapju és divatárnyárnak; — az 1-ső oszt. selyem-áru gyárnak; — a 1-ső bécsi pamut és vászonruha gyárnak; — a magyar kir. paszom. áruk gyárnak; — az aeth. olaj s szeszgyárnak Budán; — az első ausztr. császári és magy. kir. kizárólagosan szabadalmazott gőzpor gyárnak Ó-Budán.

Ügynöksége: a pesti részlet és jövedelmi bank commanditè társaságnak. (Nyitrai és társa); — az első magyar papirgyárnak; — termények, gabonaneműek és zsákok bevételének eladásának.

Végre közvetítése mindenféle háztelkek bevételének és eladásának. — Szállitmányok a bel- és külföld minden irányába eszközöltnék.

Nagyobb kereskedő házakban több év folyama alatt szerzett jártasság és szakismeret párosulva szigorú pontossággal és igazságszeretettel továbbá a rendelkezésemre álló üzleti tőke által, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a bennem helyezett bizalomnak és igényeknek minden tekintetben megfelelői képes leszek. — A t. e. közönség becses megrendeléseit kérve, maradtam

alázatos szolgálja

Klein M. H.

106

7

Raktárhelyiség: Posta utca König-féle házban.

Grösste Seltenheit

ist os hontzuzare, vom nunn bei dem jetzi se rlesonhart, grossen Scherhadel mit Uhren, eine richtiggehende und vorläufige Uhr preiswürdig, ohne beschwerlich zu werden bekommen kann. Wer eine gute Hande und billige Uhr wünscht, wolle sich nur direkt an den berüchmten

Uhrmacher
M. MÜLLER

Wien, Babenbergerstrasse Nr. 1

wenden, der seine gutgeleiteten Uhren, vom

Kais. kön.

Panzirungs- Ante erprobt

zu nachstehenden, ungläublichen, aber doch wahren Preisen verkauft.

- Nur fl. 1.40 ein Paar Montmartre-Vand-Uhren sammt Kette und goldener Kette.
- Nur fl. 2.250 dieselben in feinerer vergoldeter Ausführung.
- Nur fl. 8.50 eine englische Zylinder-Uhren mit Flachglas sammt Kette, Medaillon, Kette, Uhrschlüssel u. Garantienschein.
- Nur fl. 10 eine englische silberne Zylinder-Uhren mit Kristallglas, Sekundenzähler sammt Chinagoldkette und Garantienschein.
- Nur fl. 12 eine silberne Zylinder-Uhren zum Springen, starken Kristallglas sammt Chinagoldkette und Garantienschein.
- Nur fl. 15 oder 18.50 eine englische silberne Anker-Uhren mit feinstem Gravirung, sammt Chinagoldkette und Garantienschein.
- Nur fl. 13 eine englische Chronometer-Uhren sammt Chinagoldkette, Leder-Bügel und Garantienschein.
- Nur fl. 15.50 dieselbe, bedeutend feiner, mit orientalischen Gravirung.
- Nur fl. 14 oder 17 eine englische Prime of Wales-Remontoir-Uhren, diese Uhren haben gegen andere den Vorzug, dass man sie ohne Schlüssel aufziehen kann; zu solchen Uhren erhält ein jeder eine Chinagoldkette und Garantienschein gratis. Preis fl. 18, 20, 25 fl.
- Nur fl. 14.50 eine englische Zylinder-Uhren, neuerer Pagon mit Doppel-Kristallglas, wo auch das Werk geschlossen zu sehen ist sammt Garantienschein.
- Nur fl. 13 eine Zylinder-Uhren mit Doppelmedaillon, Spindel, Kristallglas und Nickelwerk sammt Chinagoldkette, Leder-Bügel und Garantienschein.
- Nur fl. 15.50 oder 17 eine ganz kleine Damen-Uhren mit einem eichen Chinagoldkette und Garantienschein.
- Nur fl. 17 eine echt englische feinst-vergoldete silberne Chronometer-Uhren mit Doppelmedaillon, feinstem Metall, sammt Chinagoldkette und Garantienschein. Preis fl. 20 fl.
- Nur fl. 16.50 oder 18.50 eine feine silberne, eiche Anker-Uhren, Leder-Bügel und Garantienschein.
- Nur fl. 20 eine silberne Remontoir-Uhren, Schlüssel aufziehbar, Preis fl. 24, 26, 30, 28, 30.
- Nur fl. 7.50 eine prachtvolle Paris-Bohrer-Uhren mit Schlagwerk, unter Glas eine Zierde für jedes Zimmer. Reparaturen aller Art werden stets besorgt ausgeführt und auch von der Provinz entgegen genommen.
- Alle meine Uhren sind Prima-Quantität und nicht mit falschen Chinagoldketten zu fl. 1.50, 2, 2.50, 3.50, 4.50 bis fl. 10.50 gegen Voranschuldung des Betrages oder Postnachnahme wird jede Bestellung binnen 24 Stunden punktlich ausgeführt. Preisveränderung gratis.

Uhrmacher, Uhrenhändler

finden ein grosses Lager von allen Preisen. Alle Sorten Wand- und Pendel-Uhren ebenso billige. Nur durch meine eigenen Fabriken, die ich selbst im Hause Schöpf, von mir selbst, ist es mir möglich alle Sorten Uhren in Prima-Quantität billig zu verkaufen. Für die bei mir erhaltenen Uhren garantiere ich 5 Jahre; in Falle dass während der 5 Jahre der Feder zerbricht oder sonst was anders des Passirt, verpflichte ich mich, dies unentgeltlich zu repariren. Filiale in Paris: Rue Rivoli 27, Mailand: Corso Vittore Emanuele 4, Turin: Borgo St. Alessandria: Meza Cader 15 etc.

EREDETI SORSJEGYEK

ugymint: magyar-, orosz-, török-, braunschweigi-, badeni-, Genois-, hitel-, 1839-ki, 1860-iki, 1864-iki stb: sorsjegyek

tőzsdei árban kaphatók

a szabadkai kereskedelmi és iparbank pénztáránál eskély hozatási jutalék megtérítése mellett.

Hogy kevésbé tehetőseknek is lehetővé tegyük a fentirt sorsjegyek vagy más értékpapírok beszerzését, adjuk azokat 15% előpénz és egyezkedés szerinti részletfizetés kikötése alatt is, oly formán, hogy a vásárlott papír addig letétben marad, míg az egész összeg lefizettetett.

Egyszerűsöd ajánljuk magunkat, mindenféle részvények és értékpapírok beszerzésére és eladására, egyáltalában tőzsdei műveletek eszközésére, eredeti árak betudásával és nyújtunk e célra ócska kölcsönt.

Pénz-kölcsön

10 forinttól kezdve feljebb aranyra, ezüstre, ékszerekre, árukra, terményekre, értékpapírokra, sorsjegyekre; — 100 forinttól feljebb 3 aláírással váltókra 10% kamat mellett naponta eszközölhető.

110

4

Szabadkai kereskedelmi és iparbank.

Alfirtott a t. e. közönségnek tudomására hozom, hogy lakásomat Szegedről állandóan ide Szabadkára tettem át és mint

Szoba festő és Színező (Anstreicher) itt működni fogok.

Eddig is mint Szegedi lakos már többnemű munkát végeztem Szabadkán minőségére ajánlólag szólhatnak mellettük Mukits János polgármester, Magya. úr dr. Gula György, Giefing Vince és Törlei Balint urak, kik oly kegyesek voltak nekem megengedni, hogy neveikre hivatkozhassam.

A munkát ajánló t. e. közönséget, lakásom és hollétem iránti tudakozódás végett kérem Stojkovits Demeter kereskedő urhoz fordulni, Szabadkán 1873. februárban.

121 3-2 Steiner Jakab.

142 3-1 127 3-2

A szabadkai keresk. csarnok

t. e. tagjai ezennel felkéretnek hátratékaikat, valamint az 1873. évi aprilis, hó 24-ig járó illetéket, Herzfeld M. pénztárnok úrnál f. hó 28-ig annál inkább lefizetni, minthogy ezen idő letelte után a nem fizető urak név szerint e lapban nyilvánosan fognak felszólíttatni.

Az elnökség.

SCHIDA JÓZSEFNEK,

I. köri lakháza,

mely 6 szobát éléskamrát s jó egészséges pinczét stb. tartalmaz és kedvező fekvésénél fogva koersmának is igen alkalmas: folyó évi szent Györgytől haszonbérbe kiadó.

126 3-2

Bővebb értesítés Farkas József fűszerkereskedésében szerezhető.

Bedsula Tamásnak, Honvéd laktanya szomszédságában levő lakháza, Szt. György naptól haszonbérbe egy-vagy több évre, kiadó. A házban létezik 4 szoba, 2 konyha, széles gang, pincze, fának és szalmának tágas fészerek, lugasos kert és kút az udvarban. Bővebb értesítés a háztulajdonosnál.

1873. Szabadkán, Dobay János könyvnyomdája.

297. számhoz. k. ig. 1873.

119 3-2

Nagyvendéglő bérbeadás.

Közhirre tétetik, hogy a város tulajdonát képező zentai nagyvendéglő. — szálloda, az ebben gyakorolható italmérsi- és étkek kiszolgálhatási joggal 1873-dik évi April 24-étől számított 3 egymástáni évre f. é. február 27. d. u. 3 órakor a városház tanácstermében tartandó nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérők bérbe fog adni.

E bérleményt subarrendálni nem engedetik meg, minélfogva a bérlő maga tartozik a vendéglőt kezelni.

Írásban beadandó, s elegendő bánpénzzel ellátott zárt ajánlatok az árverés megkezdéséig elfogadhatnók.

Kikiáltási ár évente 3000 fit. — Az árverezni kívánók 10% bánpénzt tartoznak előre letenni.

További feltételek a város tanácsjegyzői hivatalában betekinthetők.

Zentán, 1873. febr. 1-én.

Székfű György, Jankovich Aurél, jegyző. városi bíró.